

— «Καί τί νά κάμω, παρὰ γυρίσεις καί σκηνές, καλήτερα στή μοναξιά μας, ἀς μένουμε σπιτί μας ἤρεμες, νά κλαίμε τήν τύχη μας» κ' ἔπεσε σέ μιὰ πολυθρόνα, τὰ μάτια της βούρκωσαν δάκρυα, τὸ στῆθος της σηκώνονταν μέ βία, καί τὸ βιβλίο — ἦταν ἡ Νανὰ τοῦ Ζολᾶ—τῆς ξέφυγε ἀπὸ τὰ χέρια καί κύλησε στὸ πάτωμα.

— «Μοῦ σκοτώνεις ἔτσι τὸ παιδί μου, κακοῦργε, φώναξε ἡ κ. Γιωργάτου, νά τώρα θά λειποθυμήσῃ, κουνήσου, τρέξε νά φέρῃς λίγη κολώνια, αἰθέρα» καί γονάτισε ἡ φιλόστοργη μητέρα μπροστὰ στή θυγατέρα της, φωνάζοντας:

— Παιδάκι μου, χρυσό μου, μὴ σέ μέλει κ' εἶναι δῶ ἡ μαμάκα σου γιὰ σένα».

II

Εἶχε τελειώσῃ ὁ χορὸς τοῦ προζένου καί κατέβαιναν, γιὰ νά μποῦνε στ' ἀμάξι, νά γυρίσουν σπιτί τους, ὅταν ἡ Λιλίκα ποῦ ἀκουμποῦσε στὸ μπράτσο ἐνὸς νέου ποῦ εἶχε ταπεινὰ ζήτησιν τὴν ἀδεια νά τὴ συντροφέψῃ ὡς τ' ἀμάξι· καί ποῦ τοῦ τὴν εἶχε δώσῃ ἡ μητέρα προτοῦ προφτάσῃ νά πῇ ἡ θυγατέρα τὸ ναί—σκοντάφτει κ' ἕνα γυαλάκι ποῦ βρέθηκε στὸ δρόμο της, τῆς ξεσκίζει τ' ἀτλαζένιο τῆς ὥρας γοβάκι.

— «ὦ, δεσποσύνη! κρέμα στ' ὁμορφὸ παπουτσάκι σας!»

— «Μπα δὲν πειράζει γιὰ ἕνα ζευγάρι γοβάκια, εἶπε μὲ περιφρόνηση κείνη, κακὸ θά ἦταν νά τὴν πᾶθω στὸ χορὸ, γιατί πῶς εἶχα νά κάμω, ἀλλὰ τώρα ἡ ζυμιά εἶν' ἕνα μεγάλο τίποτα. Ὁ πατέρας οὔτε ρωτᾷ, ὅταν πρόκειται νά ξοδέψῃ γιὰ μένα».

Κ' ἔλαβε τὸν ἥρωισμό νά γελάσῃ μ' ἀδιαφορία, ἐνῶ ὁ πατέρας της στὸ ξέσκισμα κείνου τοῦ ἀτλαζένιου παπουτσιού, εἶλεπε ν' ἀνοίγεται ὁ δρόμος ἐνὸς καινούριου Γολγοθᾶ.

Κέρκυρα

ΕΙΡΗΝΗ Α. ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ

Μιά φορὰ κάποιος φίλος μου, ἔν καὶ δὲν εἶτανε λογίω-
τατος, θέλοντας νά κολυμπήσῃ μπῆκε στή θάλασσα μέ
τις κάλτσες. Κι ὅταν τόνε ρωτοῦσαν:

— Γιατί μπαίνεις μέ τις κάλτσες;

— Γιὰ νά μὴν κρυολογήσω, ἀποκρίθηκε.

Ὁ ἴδιος φίλος μου μπῆκε πάλι στή θάλασσα μίαν
ἄλλη φορὰ, κρατώντας καί μιὰ ὀμπρέλλα ἀνοικτὴ. Καί
κάποιος τόνε ρώτησε:

— Τί τῆνε θέλεις τὴν ὀμπρέλλα στή θάλασσα;

— Γιὰ νά μὴ μέ κάψῃ ὁ ἥλιος.

— Τί παράξενο εἶναι; εἶπεν ὁ Ἀντίγονος. Ἐγὼ
τουλάχιστο ξέρω κάποιον ποῦ ἀναστήθηκε σ' εἴκοσι
μέρες ὕστερ' ἀπὸ τὸ θάψιμό του, καί ποῦ τόνε γιά-
τρεψα καί πρὶν τὸ θάνατό του κι ἀφοῦ ἀναστήθηκε.

— Καί πῶς, τοῦ λέω, στίς εἴκοσι μέρες μήτε
βρώμισε τὸ κορμί του, μήτε κι ἀπὸ τὴν πείνα δὲν
πέθανε; ἔξῃν πιά ἂν εἶς γιάτρεψες κανένα Ἐπιμε-
νίδη.

Κ' ἐκεῖ ποῦ λέγαμ' ἐμεῖς αὐτὰ μπῆκαν οἱ γιοὶ
τοῦ Ἐφκράτη γυρίζοντας ἀπὸ τὸ γυμναστήριο, ὁ
ἕνας παλληκάρι πιά κι ὁ ἄλλος ἴσαμε δεκαπέντε
χρονῶν, κι ἀφοῦ μᾶς χαιρετίσαν κάθονταν ἀπάνου
στὸ κρεβάτι κοντὰ στὸν πατέρα τους κ' ἐμένα μού
φέρνανε σκαμνί. Κι ὁ Ἐφκράτης σὰ νά θυμήθηκε
κάτι, ἔμα εἶδε τὰ παιδιὰ του:

— Ἔτσι νά τὰ χαρῶ—εἶπε, βάνοντας τὸ χέρι
ἀπάνου στὸ κεφάλι τους—πῶς θά σοῦ πῶ τὴν ἀ-
λήθεια, Τυριάδη. Τὴ μακαρίτισσα τὴ γυναῖκα μου,
τὴ μητέρα τούτων, ὅλοι ξέρουν πόσο τὴν ἀγάπησα
καί τὸδεῖξα μέ ὅσα ἐκαμα γι' αὐτὴν ὅχι μόνο ὅταν
εἰζοῦσε, παρὰ κι ἅμα πέθανε, μέ τὸ νά κάψω μαζί
της καί τὰ στολίδια της ὅλα καί τὸ φόρεμα ποῦ
τῆς ἄρεσε πῶς πολὺ ὅταν εἰζοῦσε. Καί τὴν ἔβδομη
μέρα ὕστερ' ἀπὸ τὴ θανή της ἐγὼ ἔμουν ζαπλωμέ-
νος ἐδῶ στὸ κρεβάτι, καθὼς τώρα, παρηγορώντας

Ο ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἀρ. 10.—Γιὰ τὸ ἔξωτε-
ρικό φρ. χρ. 10

20 λεφτὰ τὸ φύλλο λεφτὰ 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κιόσκια τῆς Πλατείας Συν-
τάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν
Σταθμοῦ Τροχιδόρου (Ὁφθαλμιατρεῖο), Σταθμοῦ
ὑπόγειου Σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια), στὸ καπνοπω-
λεῖο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα, Ἐξάρχεια),
στὸ βιβλιοπωλεῖο «Ἐστίας» Γ. Κολάρου.

Στὸν Πειραιᾶ: Καπνοπωλεῖο Γ. Σηροῦ, ὁδ. Βου-
δουλίνας ἀρ. 1, σιμὰ στὴν Τρούμπα.

Ἡ συντρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνὸς
χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΦΑΙΝΕΤΑΙ

νανάγησε καί ἡ ἰδέα νά γίνει Ἀρβανίτικο σκο-
λεῖο στυὺς Κορφούς καί νανάγησε, λένε, ἀπὸ
λόγους... πατριωτικούς. Ὅταν ἐξετάζει κανεὶς
λίγο βαθιὰ τὰ Ρωμαῖκα πράματα τοῦρχεται νά
χτυπάει τὸ κεφάλι του δέκα φορές τὴν ὥρα στὸν
τοῖχο. Ἡ στενοκεφαλιά μας ὅρια δὲν ἔχει, καί
στὴν ὑπόθεσιν αὐτὴ δούλεψε ἡ στενοκεφαλιά
περσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη κακομοιριά μας.

Ξέρετε τί εἶπαν οἱ πατριῶτες, ποῦ τὸ πί-
στεψε, φαίνεται, κ' ἡ Κυβέρνηση καί γι' αὐτὸ
ἔφερε χίλιες δυὸ δυσκολίες; Εἶπαν πῶς τὸ Ἀρ-
βανίτικο σκολεῖο θά βοηθήσῃ τὰ σκέδια τῆς
Ἰταλικῆς προπαγάντας!!! Μ' ἄλλα λόγια, πι-
στέψανε—καί τὸ ἀπελπιστικὸ εἶναι ποῦ τὸ πι-
στέψανε, γιατί ἂν τὴν ἔλεγε ἔτσι γιὰ χωρατὸ
δὲν πείραζε καί τόσο—πῶς ἂν γίνει Ἀρβανίτικο
Σκολεῖο στυὺς Κορφούς, πάει χάνουμε τὴν
Ἀλβανία—σὰ νά τὴν εἶχαμε σήμερα δική μας
καί φοβόμαστε μὴν τὴ χάσουμε!—γιατί τ' Ἀρ-
βανιόπουλα ποῦ θά πηγαίνουν ἐκεῖ νά μορφω-

θοῦνε θά πέφτουνε στὰ νύχια τῆς Ἰταλικῆς
προπαγάντας, ποῦ πρώτη φορὰ τὰ κοῦμε καί
σταυροκοπιόμαστε πῶς μπορεῖ νάχει τὴν ἔδρα
τῆς στυὺς Κορφούς!

Αὐτὰ εἶπαν οἱ πατριῶτες κι αὐτὰ, μαθαί-
νουμε, πίστεψε καί ἡ Κυβέρνηση. Εἶτανε,
βλέπετε, τόσο δύσκολο νά ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα
ἀπὸ τὴν καλὴν του μεριά καί νά ἰδεῖ πῶς μέ τὸ
Ἀρβανίτικο Σκολεῖο ἡ Ἐθνικὴ Ἰδέα πολλὰ
θὰ κέρδιζε, ἀφοῦ τ' Ἀρβανιόπουλα μέσα σ'
αὐτὸ θά μαθαίνανε ποιά συγγένεια στενὴ συνε-
δένει τὴν πατρίδα τους μέ τὴ δική μας, πρᾶμα
ποῦ ἔχουνε σφέρο νά μὴν τοὺς τὸ μάθουν οὔτε
τὰ Ἰταλικά, οὔτε τ' Αὐστριακὰ σκολεῖα ποῦ
λειτοργοῦνε σήμερα στὴν Ἀρβανία.

Τὸ Ἀρβανίτικο σκολεῖο τῆς Κέρκυρας, ἂ
γινότανε, θά χρησίμευε γιὰ «φυτώριο», νά
ποῦμε, ποῦ θά ξεφύτρωναν ἀπ' αὐτὸ ἄλλα,
ἰδίας σειρᾶς σκολεῖα, στὸ κάθε σημαντικὸ χωριὸ
τῆς Ἀρβανίας κ' εἶσι θά συνεδένονταν ἡ
χώρα αὐτὴ σφιχτότερα μέ τὴ δική μας. Μὰ δὲ
σφύρει, πατριῶτες, κ' ἔχετε δίκιο. Μὲ τ' Ἀρ-
βανίτικα σκολεῖα ἡ Καθαρεύουσα δὲ θά πλυνό-
τανε τόσο τρομαχτικά, καθὼς ἀπλώνεται τώρα,
στὰ τατραπέριτα τῆς γῆς, καί μεῖς τὸχοῦμε
πάρει πιά ἀπόφαση νά θαφτοῦμε σαβανωμένοι
μέ δαύτη. Κάλιο θάνατος, παρὰ ζωὴ δίχως
Καθαρεύουσα.

ΑΡΧΙΝΗΣΕ

μέ τὰ πρωτοβόρεια κ' ἡ πολιτικὴ συζήτηση. Τί
θὰ γίνει τὸ Ὑπουργεῖο; Θά σταθεῖ ἡ θά πέσει;
Θάρθεῖ ὁ Θεοτόκης στὰ πράματα ἡ θά ξεφυτρώσει
στὴ μέση πάλι ὁ Ζαΐμης; Θάχομε ἑκτακτὴ ἡ τα-
κτικὴ Βουλὴ;

Σπουδαῖα ζητήματα, βλέπετε, πολὺ σπουδαῖα.
Ἐνα ἀπ' αὐτὰ νά λυθεῖ, πάει, σῶθηκε τὸ Ρωμαῖκο.
Ψέματα; Ἀδιαφοροῦ τώρα ἂν μέ τοὺς Ρουμάνους
δὲν ξεμπερδέψαμε ἀκόμη κι ἂν ἡ Κρήτη δὲν εἶπε ὡς
τὴν ὥρα τὴν τελευταία κουδέντα της. Τὴ δουλιὰ μας
ἐμεῖς, κι ὁ χορὸς καλὰ κρατεῖ. Τὸ Θεοτόκί μας,
τὸ Ράλλη μας, τὸ Ζαΐμη μας, τὴ Βουλὴ μας. Γιὰ
τ' ἄλλα τί μᾶς νοιάζει! Δὲν πᾶμε νά κουρευόμαστε!

ΟΙ «ΚΑΙΡΟΙ»

ρηχτήκανε στὰ γερὰ ἐνὸς ἀστίατρον, γιατί, λέει,
ἐπιθεωρώντας τὰ μπακκίλια ἔσκισε ὅλες τις πα-
λιοημερίδες ποῦ εἶχαν νά τυλίγουν τὰ ψῶνα καί

τὴ λύπη μου· διάβαζα δηλαδὴ ἡσυχὰ τὸ βιβλίο
τοῦ Πλάτωνα γιὰ τὴν ψυχὴ· μὰ στὸ ἀναμεταξύ
μπαίνει χωρὶς νά τὴ νοιώσω ἡ Δημοκρίτη ἡ ἴδια
κείνη καί κάθεται κοντὰ μου, ὅπως τώρα τοῦτος
ἐδῶ ὁ Ἐφκράτης—δείχνοντας τὸ μικρότερο γιό
του· καί κείνος ἀμέσως ἀνατρίχισε πολὺ παιδι-
τικά, μὰ κι ἀπὸ προτῆτερα ἦταν κίτρινος ἐξαιτίας
τῆς ιστορίας. Κ' ἐγὼ, ξακολούθησεν ὁ Ἐφκράτης,
καθὼς τὴν εἶδα τὴν ἀγκάλιασα κ' ἐκλαίγα ξεφωνί-
ζοντας, μὰ κείνη δὲν ἄφινε νά φωνάζω, παρὰ μέ
κατηγοροῦσεν, ὅτι ἐνῶ τῆς χάρισα ὅλα τὰλλα πρά-
ματα της, τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ χρυσὰ πασοῦμια της δὲν
τόκαψα μαζί, κ' ἔλεγε πῶς ἀπὸ εἶχε παραπέσει
κάτου ἀπὸ τὸ ἐρμάρι καί γιὰ τοῦτο ἐμεῖς, μὴν
ἐθρόντας το, κάψαμε τὸ ἕνα μονάχα. Κ' ἐκεῖ ποῦ
ἀκόμα μιλοῦσαμε κάποιον ἀναθεματισμένο σκυλάκι
Μαλτέζικο (1) ὄντας κάτου ἀπὸ τὸ κρεβάτι γάβγι-
ξε, καί κείνη χάθηκε ἀμέσως μέ τὸ γάβγισμα. Τὸ
πασσοῦμι ὅμως βρέθηκε κάτου ἀπὸ τὸ ἐρμάρι καί
κάηκε ὕστερα. Εἶναι σωστὸ λοιπόν, Τυριάδη, νά
μὴν πιστέβης ἀκόμη σὲ τοῦτα, τόσο ὀλοφάνερα πρά-
ματα καί ποῦ βλέπονται κάθε μέρα;

(1) Τὰ Μαλτέζικα σκυλάκια στὴν ἀρχαιότητα ἦταν
τῆς μέδρας νά τὰ κρατοῦν οἱ κυρίες ἀπάνου τους ἡ νά τὰ
χοῦνε στὸν καναπέ. Ὅπως καί σήμερα δηλαδὴ τὰ μῶψ.

— Βεβαίως, τοῦ ἀπάντησα· γιατί θά τοὺς
ἔξιζε μέ χρυσὸ πασοῦμι νά τις τρῶνε στὸν πεινῶ
σὴν τὰ παιδιὰ ὅσοι δὲν πιστέβουν καί βρίζουν ἔτσι
τὴν ἀλήθεια.

Ἀπάνου σ' αὐτὰ μπῆκε ὁ Πυθαγορικός Ἀρί-
γνωτος, ὁ μαλλιαρὸς, ὁ μεγαλόπρεπος στὸ πρόσωπο,
ξέρις τὸν ξακουστὸν αὐτόνα γιὰ τὴ σοφία του, ποῦ
τὸν παρανομίζουν ὁ σεβαστός. Κ' ἐγὼ, καθὼς τὸν
εἶδα, ἀνάσασα, γιατί θάρρεψα πῶς ἦρθε βοηθός μου
στὰ σωστά κάποιος μπαλντζᾶς γιὰ τίς ψευτιές· «θὰ
τοὺς ἀποστομώσῃ», ἔλεγα, «ὁ σοφὸς ἄνθρωπος ἀφ-
τοῦς, ποῦ δηγιοῦνται τόσο τερατώδηκα πράματα»,
κι ὅπως λέει ὁ λόγος, νόμιζα ὅτι ἡ Τύχη ἔμπασε
γιὰ χατῆρ μου στὴ σκηνὴ τὸν ἀπομηχανῆς θεό.
Καί κείνος ἀφοῦ κάθισε, κάνοντάς του τόπο ὁ Κλεό-
δημος, πρῶτα ρωτοῦσε γιὰ τὴν ἀρρώστια κι ἅμα
ἄκουσε ἀπὸ τὸν Ἐφκράτη πῶς εἶναι πιά καλότερα,
εἶπε:

— Καί τί φιλοσοφεῖτε ἀναμεταξύ σας; γιατί
ἐνῶ ἐμπαινα ἔκοντα νά μιλάτε, καί μού φαίνεται
ὅτι γιὰ κατὶ καλὸ θά τυχεῖτε.

— Καί τί ἄλλο, εἶπεν ὁ Ἐφκράτης, παρὰ τοῦ-
τον ἐδῶ, τὸ ἀγύριστο κεφάλι—δείχνοντάς με—κα-
ταπειθούμε νά πιστέβῃ ὅτι ὑπάρχουν κάποια δαι-
μόνια καί φαντάσματα κι ὅτι οἱ ψυχὲς τῶν πεθ-
-

διάταξε τούς μπακάληδες νὰ μεταχειρίζονται γιὰ τὸ τύλιγμα καθαρὸ χαρτί κι ἀτύπωτο.

Ὁ Ἀστυνομικὸς γκατρός ἔκανε τὸ καθήκον του, μὰ οἱ «Καιροὶ» καὶ κάθε ἄλλη φημερίδα, δὲν τὰ χαμπαρίζουν τὰ τέτια, κοιτάζοντας μοναχὰ τὸ συμφέρον τους. Μὲ τὸ νὰ μὴ μεταχειρίζονται βρωμόχαρτο στὰ μπακάλικα θὰ ὠφεληθεῖ κάπως ἡ δημόσια υἱεία, μὰ θὰ ζημιωθοῦν οἱ φημεριδογράφοι ποὺ θὰ λιγοστεύει τὸ πούλημα τῶν ἐφημερίδων μετὰ τὴν ὁκτ. Ὁ ἀσπίατρος λοιπὸν μὲ τὰ καμώματά του κηρύχτηκε, νὰ πούμε, ὁχτρός τοῦ τύπου καὶ γι' αὐτὸ τοῦ ρηχτήκανε μὲ τὴν λύσσα οἱ «Καιροὶ».

ΑΠΟΔΕΙΧΤΗΚΕ

πὼς ὁ μακαρίτης Γαϊτάνος, ὁ συμβολαιογράφος, ἀρκετὲς χιλιάδες ξένας ἀπ' ὅσες καταχράστηκε τὴν ἔξοδον γιὰ νὰ ὑποστηρίξει τὴν «Νέα Σκηνή». Ἡ ἀφεντιά του ξόδευσεν νὰ χτιστεῖ τὸ θέατρο, νὰ γίνουν τὰ σκηνικά, νὰ πληρωθοῦν στὴν ἀρχὴ διάφορα ἐξοδά της, καὶ νὰ ποῦ ὁ Γαϊτάνος ἀποδεχόμενος σήμερα ὁ Μαικήνας τοῦ θεάτρου μας, μὲ ξένους παράδες πάντοτε.

Νὰ δεῖτε ἕμως ποὺ μερικοὶ κακόγλωσσοι βρεθάνανε νὰ ποῦνε πὼς ὅλ' αὐτὰ δὲν τῆκανε γιὰ τὴν Τέχνη, ποὺ δὲν εἶχε τὴν παραμικρὴ σκέψη μαζί της, ἀλλὰ γιὰ τὴν τσέπη του, γιὰ τὴν φανταστικὴν ἀδῆγητὰ κέρδη ἀπὸ τὴ δουλιὰ τῆς Ν. Σκηνῆς. Τί σοῦ εἶναι αὐτὸς ὁ πηλιόκοσμος! Οὔτε πεθαμένο δὲ σ' ἀφήνει ἡσυχο.

ΝΤΡΟΠΗ

ντροπή ἕνας κοτζάμ δοκηγόρος, μὲ πελατεία, μὲ ὄνομα, ποῦκανε μάλιστα μιὰ δυὸ φορές καὶ Ὑπουργός, νὰ συκοφαντήσει τὸ σεβαστὸ Διοικητὴ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς καὶ νὰ πεῖ ὅσα εἶπε, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ ὑπερασπιστεῖ τοὺς πελάτες του.

Ὁ κ. Σπρέιτ στέκεται τόσο ψηλὰ στὴ συνείδηση τοῦ κόσμου ποὺ οἱ συκοφαντίες, κι ὅταν ἀκούμα λέγονται ἀπὸ ἕνα κ. Μομφερζότο, δὲν τὸνε φτάνουν. Ὅσο γιὰ τὴ γνωστὴ ἐφημερίδα ποὺ βάζε στὰς ἐξοδα τὸ σιγόντο σ' αὐτὴ τὴν περίστασι, καλὰ τῆς τῆψαλλε ἡ «Ἑστία», κρῖμα μοναχὰ ποὺ κι αὐτὴ ἡ βλοσυρὴ δὲν εἶχε τὸ κουράγιο νὰ γράφει καὶ τὸνομά της. Ἡ «Ἑστία» κουρέλιασε μιὰ ἐφημερίδα, μὰ δὲ μὴς εἶπε καὶ ποῖα εἴταν ἡ ἐφημερίδα αὐτὴ. Τέτια κουρελιάσματα λέγονται Πλατωνικά.

μένων τριγυρίζουν ἀπάνου στὴ γῆς καὶ παρουσιάζονται σ' ὅσους ἀφτὲς θέλουν.

Κ' ἐγὼ κοκκίνησα καὶ χαμήλωσα τὰ μάτια γιὰτὶ ντράπηκα τὸν Ἀρίγνωτο. Μὰ κείνος εἶπε:

— Γιὰ πρόσδεξ, Ἐφκράτη, μήπως ὁ Τυχιάδης λείει τοῦτο: ὅτι τριγυρίζουν μοναχὰ οἱ ψυχὲς ἀφτῶν ποὺ πέθαναν ἀφύσικα, δηλαδὴ ἂν κανένας κρεμάστηκε ἢ τοῦ κόψανε τὸ κεφάλι ἢ παλουκώθηκε ἢ μὲ ὅποιον ἄλλον τέτοιον τρόπο πέθανε, οἱ ψυχὲς ὅμως ἐκείνων ποὺ πέθαναν φυσικὰ δὲν τριγυρίζουν πιά γιὰτὶ ἀνίσως λείει ἀφτό, δὲ λείει πράματα ποὺ εἶναι καὶ πολὺ γιὰ πέταμα.

— Μὰ τὸν Δία, εἶπεν ὁ Δεινόμαχος, ἀφτὸς νομίζει πὼς μήτε ὑπάρχουν διόλου τὰ τέτοια, μήτε τὰ βλέπει κανένας νὰ γίνονται.

— Τί λές, εἶπεν ὁ Ἀρίγνωτος, ἀγριοκοιτάζοντας με, φαντάζεσαι ὅτι δὲ γίνεταί τίποτ' ἀπ' ἀφτά, ἐνῶ ὅλοι βέβαια τὰ βλέπουν;

— Δικαιολογεῖστε με, τοῦ ἀποκρίθηκα, ἂν δὲν πιστέβω, ἐπειδὴ καὶ μοναχὰ ἐγὼ δὲ βλέπω ἂν ὅμως ἔβλεπα καὶ βέβαια θὰ πιστέβα καθὼς ἐσεῖς.

— Μὰ ἂν πᾶς, μοῦ λείει, καμιά φορά στὴν Κόρθο, ρῶτα ποῦ εἶναι τὸ σπῖτι τοῦ Ἑβατίδου καὶ ἄμα σοῦ τὸ δείξουν κοντὰ στὸ Κράνιο, μπαίνοντας μέσα λέγε στὸν πορτιέρη τὸν Τίβιο, ὅτι θέλεις νὰ

οἱ φημερίδες αὐτὲς τίς μέρες ἀπὸ δηλώσεις βουλευτῶν. Ὁ πᾶδες δῆλωσε φιλικὰ στὸ Θεοτόκη. Ὁ ἄλλος στὸ Ράλλη. Ὁ τρίτος στὸ Ζαῖμη. Ὁ τέταρτος καὶ στοὺς τρεῖς. Ὅλο δηλώσεις καὶ δηλώσεις. Ἡ ἐποχή τους, βλέπετε. Δὲν ξέρουμε μοναχὰ ἂν τὴν ἴδια ἐποχὴ ἢ ἀργότερα γίνονται κ' οἱ ἀδηλώσεις τῶν ἀροτριώντων. Πρέπει ὅμως τώρα νὰ γίνονται κι αὐτὲς.

ΑΥΓΟΥΣΤΙΣΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Στὴν ἀγαπημένη μου Σοφία Κ.

ΜΟΝΑΔΙΚΗ...

Πάλε ἀπόψε σιγανὰ
πλέει στὴν ἡρεμὴ νυχτιὰ
τ' Ἀδγούστου τὸ φεγγάρι,
Καὶ σὶν χροῦσά σιωποῖδια του
σὲ λόντο κεχομπάρι
π' ὀπίσω τὰ κλονοῦθῃ.

Κ' αὐτ' ἐν' ἀστέρι δέρεται
καὶ σὺν μαγαριτάρι
σὺν ἀσημιῶν σταλαγματιὰ
μέσα σὲ θάλασσα πλατειὰ
Θαμπώνει καὶ πεθαίνει
καὶ σβύνει ἀγαληνά...

Πάλε ἀπόψε ὀλόγιομο
τ' Ἀδγούστου τὸ φεγγάρι
τὸν οὐρανὸ φωτᾷ —
Κ' ἡ ἐξέωρή του χάση
μέσ' τῶσρα τὰ λειψόφωτα
καὶ τῶσρα τὰ ἀχνὰ
— σὺν συλλογῇ ὀλόφωτη
σὺνείδεα θαμμένα—
θυμίζει μου θλιμμένα
μὴ σκέψη μοναχά:
Τὴ σκέψη ποῦναι Ἀφθαστη
κι' εἶναι γιὰ μὲ Κυρά...

ΕΥΑΝΘΙΑ ΧΑΤΖΗ

Γιάννινα, 1905

ΟΙ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ

Οἱ περισσότεροι τοὺς γνωρίζουν καὶ κάθε σκεδὸν μάννα τοὺς εἶδε. Ἰσως εἶναι ἀναγκαῖοι ὅπως καὶ κάθε πόνος καὶ κείνοι ποὺ δὲν τοὺς σίμωσαν εἶναι λιγώτερο γλυκοὶ, λιγώτερο θλιμμένοι, λιγώτερο καλοί.

Μᾶς σασιζούν. Φαίνονται πρὸς σιμώτερα πρὸς τὴ ζωὴ ἀπὸ τᾶλλα τὰ παιδιὰ καὶ ὡς νὰ μὴν ὑποψιάζονταν τίποτα. Κι' ὡστόσο στὰ μάτια τους βλέπεις τὴν βεβαιότητα, τόσο βελήα, ποὺ δὲν ἔλλοθ' ἂν τὰ ξέρουνε ὅλα καὶ θὰ βρῆκαν τὸν καιρὸ, περισσότερο ἀπὸ μιὰ βραδιά, νὰ ποῦνε τὸ μυστικὸ τους. Ἐνῶ γύρω τους τ' ἀδέρφια τους πασπατέβουν ἀνέμεσα γέννηση καὶ ζωὴ, αὐτὰ γνωρίζονται κιόλα, εἶναι κιόλα ὁρᾷ μὲ τὰ χέρια τεντωμένα καὶ τὴν ψυχὴ ἑτοιμὴ. Γρήγορα—γρήγορα, φρόνιμα καὶ λογικιστὰ, ἐτοιμάζονται γιὰ τὴ ζωὴ—κι' αὐτὸ τὸ γρήγορα ἴσα-ἴσα εἶναι τὸ σημάδι ὅπου οἱ μηχανάδες, δὲν νὰ θέλουν, βλέπουνε τὸ κρυφὸ, ποὺ δὲ λέγεται καὶ δὲν τολμᾶνε οὔτε νάντικρύσουνε. Πολλὲς φορές δὲν ἔχουμε τὸν καιρὸ νὰ τὰ παρατηρήσουμε. Περνάνε καὶ πᾶνε ἀμίλητα κ' ἐτσι μένουν μας γιὰ πάντα ἀγνωστα. Μὰ ἄλλα ἀργοποροῦν λιγάκι, μὴς προσβλέπουνε προσεχτικὰ χαμογελώντας καὶ φαίνονται σὰ νὰ θέλουν νὰ μὴς μολογήσουνε πὼς ὅλα τὰ κατάλαβαν καὶ ὕστερα, στὰ εἰκοσι τὰ χρόνια, πᾶνε μακριὰ βιαστικοὶ, πνίγοντας τὰ πατήματα τους, ὡς ν' ἀνκαλύψαν πὼς γελάστηκαν στὴν κατοιικιὰ καὶ πὼς κόντεψαν νὰ περάσουνε τὴ ζωὴ τους ἀνάμεσα ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ δὲν ξέρουνε. Κ' οἱ ἴδιοι δὲ λένε σκεδὸν τίποτα κ' ἕνα γινέφαλο τοὺς τυλίγει τὴ στιγμή ποὺ νοιώθουνε τὸ εἶναι τους πληγωμένο καὶ ποὺ ὁ ἀνθρώπος κοντίζει νὰ τοὺς φτάσῃ. Δὼ καὶ λίγες μέρες φαινότανε νὰ εἶναι μαζί μας κ' ἀπόψε, μινουμίζε, εἶναι τόσο μακριὰ ὥστε δὲν τολμᾶμε νὰ τοὺς ἀναγνωρίσουμε, νὰ τοὺς ρωτήσουμε. Εἶναι κεῖ κάτου, πέρα ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ νοιώθουμε πὼς ἤρθεν ἐπιτίλους ἡ ὥρα ν' ἀντικρύσουμε κάτι πρὸ βυθίου καὶ πρὸ ἀνθρώπου, πρὸ πραγματικὸ καὶ πρὸ βαθύ ἀπὸ τὴ φιλία, τὸν οἶκτο ἢ τὸν ἔρωτα· καὶ ποὺ σκιρτάει θανάσιμα νὰ φτερουγίσῃ μέσ' ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ λάρυγγα καὶ ποὺ δὲν ξέρεις, ποτὲς δὲν εἶπες καὶ ποὺ δὲ σοῦ εἶναι βολετὸ νὰ πῆς —ὦ! περνᾶνε τόσες ζωὲς ἀμίλητες!... Μὰ ὁ χρόνος μὴς βιάζει· καὶ πρὸς ἀπὸ μὴς δὲν πρόσμεινε στὴ

ἰδῆς ἀπὸ ποῦθε ὁ Πυθαγορικὸς Ἀρίγνωτος ἐδίωξε τὸ φάντασμα, ἀφού τὸ ξέχωσε κ' ἔκαμε τὸ σπῖτι ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα νὰ κατοικεῖται.

— Καὶ τί ἦταν ἀφτό, Ἀρίγνωτε; ρώτησεν ὁ Ἐφκράτης.

— Ἀκατοίκητο ἦταν, ἀποκρίθηκε κείνος, ἀπὸ φόβο· κι ἂν ἤθελε καθίσει κανένας σ' ἀφτό ἔρεθε ἀμέσως τρομαγμένος καὶ κνηνημένος ἀπὸ ἕνα τρομερὸ καὶ παραχοποιὸ φάντασμα. Γινόταν πιά σαράβαλο τὸ σπῖτι κ' ἡ σκεπὴ του ἐπεφτε καὶ μ' ἕνα λόγο δὲν ὑπάρχε κανένας ποὺ θὰ τολμοῦσε νὰ μπῇ σ' ἀφτό. Κ' ἐγὼ, ἄμα τᾶκουσα, ἀφού πῆρα τὰ βιβλία—κ' ἔχω παραπολλὰ Αἰγυπτιακά γιὰ τὰ τέτοια—πῆγα στὸ σπῖτι τὴν ὥρα ποὺ πέφτουν οἱ ἄνθρωποι νὰ κοιμηθοῦνε, ἂν καὶ μ' ἐμπόδιζεν ὁ φιλευθις μου καὶ μόνο ποὺ δὲ μὲ κρατοῦσε μὲ τὸ στανιό, ὅταν ἔκαθε ποὺ πηγαίνω, σ' ὀλοφάνερο δυστύχημα, καθὼς νομίζε. Μὰ ἐγὼ παίρνοντας ἕνα λυχναρί μπαίνω μόνος, κι ἀφού τοποθέτησα τὸ φῶς στὴν πρὸ μεγάλη κάμαρη διάβαζα ἥσυχα καθοῦμενος χάμου· καὶ μοῦ παρουσιάζεται τὸ δαιμόνιο βρωμιάρικο, μαλλιαρό, πρὸ μαῦρο κι ἀπ' τὸ σκοτάδι, νομίζοντας ὅτι ἔρχεται καταπάνου σὲ κανέναν ἀπλοϊκὸ κ' ἐλπίζοντας ὅτι θὰ μὲ τρομάξῃ κ' ἐμένα σὺν τοὺς ἄλλους· κι ἀφού ἤρθε κοντὰ μοῦ πᾶσκιζε νὰ μὲ πιάσῃ

ἀπὸ κάπου, ἀγγίζοντάς με ὀλοῦθε καὶ γινάμενο πότε σκυλὶ καὶ πότε βουδᾶλι ἢ λιοντάρι. Μὰ ἐγὼ εἰπόντας ξεστίχου τὸ πρὸ τρομερὸ ἔξορκι καὶ μιλώντας Αἰγυπτιακά, τὸ στρίμωξ, γητέβοντάς το, σὲ μιὰ κώχη σκοτεινῆς κάμαρης· κι ἀφού τὸ εἶδα ποὺ χῶθηκε, κοιμώμουν ὕστερα. Κι ὅταν τὸ πρῶ, ἐνῶ ὅλοι ἦταν ἀπελπισμένοι καὶ νομίζαν πὼς θὰ μὲ βροῦνε νεκρὸ σὺν τοὺς ἄλλους, παρουσιάστηκα σ' ὅλους ἀπρόσμενος, σιμῶνα τὸν Ἑβατίδου φέρνοντάς του τὴν ἐφχάριστη εἰδήση, ὅτι ἀμόλεφτο καὶ χωρὶς φόβου θὰ ἔχῃ πιά τὸ σπῖτι του γιὰ νὰ κάθεται. Κι ἀφού πῆρα μαζί μου ἀφτόν καὶ πολλοὺς ἀπὸ τοὺς ἄλλους—γιὰτὶ παρακολουθοῦσαν πολλοὶ γιὰ τὸ παράξενο—φέρνοντάς τους στὸ μέρος ὅπου εἶχα ἰδεῖ νὰ χωθῇ τὸ δαιμόνιο, διάταξα νὰ σκαφτοῦνε μὲ καζμάδες καὶ τσάπες· κι ὅταν ἔκαμαν ἔτσι βρέθηκε χωσμένος σὲ μιὰ ὀργιὰ βάθος ἕνας νεκρὸς λυωμένος, καὶ ποὺ εἶχε ἀπομείνει μοναχὰ ὁ σκελετός. Κείνονα λοιπὸν τὸνε θάψαμε, ἀφού ἀνοίξαμε λάκκο κι ἀπὸ τόσες ἐπάψε καὶ τὸ σπῖτι νὰ πειράζεται ἀπὸ φαντάσματα.

Κι ἄμα εἶπεν αὐτὰ ὁ Ἀρίγνωτος, ἀνθρώπος ποὺ τὸνε θαμάζανε γιὰ τὴ σοφία του, καὶ σεβαστὸς σ' ὅλους, δὲν ἔμενε πιά κανένας ἀπὸ ὅσους ἦταν ἐκεῖ, ποὺ νὰ μὴ μὲ θαρρῇ πολὺ ἀνόητο, ἀφού δὲν πιστέβα